

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра теорії та методики початкової освіти

Товканець Г.В.

ІННОВАТИКА В ОСВІТІ

Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи

для студентів денної форми навчання
спеціальності 013 «Початкова освіта»
ОС «Молодший бакалавр»

Мукачево
МДУ 2021

УДК 378.14 (371.39)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № _____ від _____ 2021 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри теорії та методики початкової освіти
протокол № 8 від 29 грудня 2020 р.*

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Теличко Н.В.

Т 50

Товканець Г.В. Інноватика в освіті: методичні рекомендації до організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / Г.В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2021.– 48 с.

В методичних рекомендаціях представлені робоча програма навчальної дисципліни, план семінарських занять, тестові завдання для самоконтролю, орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю. Зміст рекомендацій і методичних матеріалів відповідає програмі навчальної дисципліни «Інноватика в освіті». Методичне видання спрямоване на огляд інформаційних та прикладних матеріалів щодо інновацій в освіті.

Призначено для студентів, які навчаються за спеціальністю 013 «Початкова освіта», освітній ступінь «Молодший бакалавр», галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», для вчителів початкової школи, для тих, хто цікавиться проблемами інноваційного розвитку освітньої галузі.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	7
Структура навчальної дисципліни.....	9
Зміст лекційних занять.....	10
Зміст семінарських занять.....	16
Зміст самостійної (індивідуальної) роботи.....	35
Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю.....	36
Список рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів.....	37
Тестові завдання для самоконтролю.....	40

ВСТУП

Інтеграція освітньої галузі України до європейського освітнього простору вимагає упровадження новітніх освітніх тенденцій, реалізації технологій формування ключових компетентностей для життя, визначених у Європейській рамці кваліфікацій і задекларованих у Концептуальних засадах реформування Нової української школи, Державному стандарті початкової освіти. Основи формування особистості закладаються у молодшому шкільному віці. Отже, потребуює наукових досліджень розвиток дітей саме цього вікового періоду, їх навчання, виховання, а також технології освітнього процесу у початковій школі. Майбутній педагог повинен сформувати вміння здійснювати організацію освітнього процесу у школі першого ступеня із застосуванням інноваційних технологій..

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методичні засади інноваційних освітніх технологій та практика їх реалізації у школі першого ступеня.

Зміст дисципліни «Інноватика в освіті» розроблено на основі відповідних норм щодо підготовки вчителя до професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти з урахуванням вимог Професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладів середньої загальної освіти» та згідно положень Концепції розвитку педагогічної освіти.

Метою курсу є забезпечення студентів педагогічних спеціальностей теоретико-методичними знаннями з проблем інноваційних технологій та практики їх реалізації у школі першого ступеня.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомлення студентів з категорійним апаратом інноватики;
- ознайомлення з інноваційними технологіями навчання та виховання;
- засвоєння принципів та підходів до організації сучасного освітнього процесу;

–розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування;

–формування навичок організації самостійної роботи студентів у навчанні; знаходженні ефективних способів впливу на аудиторію, пізнанні індивідуально-психологічних особливостей дитини молодшого шкільного віку, здійсненні заходів, спрямованих на згуртованість учнівського колективу, запобігання конфліктним ситуаціям тощо.

Курс спрямований на формування наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність самостійно і комплексно розв'язувати завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку.

Загальні компетентності (ЗК):

–здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення;

–здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;

–здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати педагогічні проблеми;

–здатність до вільного спілкування і педагогічної співпраці державною мовами (усно і письмово);

–здатність до проектної діяльності.

Фахові компетентності (ФК): організаційна, технологічна, контрольна, прогностична, діагностична, проектувальна, дослідницька, культурологічна, інформаційна.

Програмними результатами навчання передбачені:

–здатність до: організації і керівництва різними видами діяльності дітей молодшого шкільного віку; організації форм роботи з батьками; організації методичної роботи у початковій школі;

–здатність застосовувати знання та уміння для розв'язування практичних завдань в галузі початкової освіти;

–здатність використовувати інтернет-ресурси, програмне забезпечення, виховні технології у роботі з дітьми молодшого шкільного вік в умовах закладу загальної середньої освіти;

–уміння та навички реалізації інноваційних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності;

–уміння проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності;

–володіння базовими знаннями, необхідними для вирішення професійних педагогічних завдань відповідно до освітньо-професійної програми та завдань початкової освіти;

–здібність застосовувати і аналізувати власний та інноваційний досвід з питань навчання й виховання дітей молодшого шкільного віку;

–уміння інтерпретувати, систематизувати, оцінювати і корегувати інформацію в контексті освітнього завдання.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Інноваційність як ознака сучасності

Тема 1. Інновації в освіті: суть і значення.

Поняття інноваційної діяльності як тенденції розвитку сучасного освітнього простору. Типи інновацій. Структура інновацій. Класифікація інновацій. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.

Тема 2. Чинники розвитку інновацій в освіті.

Об'єктивні і суб'єктивні чинники розвитку інновацій. Рівні освітніх інновацій. Етапи впровадження інновацій. Готовність вчителя початкової школи до інноваційної діяльності.

Змістовий модуль 2. Інноваційні освітні технології в початковій освіті

Тема 3. Проектні технології. Метод проекту як сукупність дій, документів, текстів щодо створення освітнього продукту. Класифікація проектів. Форми освітніх продуктів проектної діяльності. Етапи проектів. Умови роботи над проектом.

Тема 4. Технології формування критичного мислення.

Критичне мислення як здібність і прагнення оцінювати різні твердження і робити об'єктивні судження на основі обґрунтованих доказів. Технології формування критичного мислення: акцент на пошук і самостійне отримання знань; активне використання попереднього досвіду і знань учнів; заохочення висловлювань власної точки зору, власної позиції, обмін думками на всіх рівнях взаємодії; створення умов для аргументації зроблених висновків, суджень, позицій; стимулювання спроб перевірки і застосування нових знань і досвіду.

Тема 5. Інтерактивні технології. Гра. Мозковий штурм. Дискусія. Алгоритм проведення інтерактивного заняття. *1. Підготовка до заняття* (підбір теми заняття, визначення дефініцій, вибір форми інтерактивного заняття, створення необхідних умов проведення , визначення практичного блоку. підготовка роздаткового

матеріалу). *2.Вступ* (повідомлення теми і мети заняття: – знайомство з ситуацією – встановлення умов – представлення учасників – ознайомлення з термінами), визначення загальних правил: бути активним - поважати думку учасників – бути доброзичливим - не перебивати – бути відкритим для взаємодії – бути зацікавленим – прагнути знайти істину – дотримуватися регламенту – креативність). *3.Основна частина* (з'ясування позицій учасників, сегментація аудиторії і організація комунікації між сегментами, інтерактивне позиціонування: - з'ясування набору позицій аудиторії - осмислення загального для цих позицій змісту – усвідомлення цього змісту і наповнення його новим змістом - формування нового набору позицій на підставі нового змісту). *4.Висновки (рефлексія)*.

Тема 6. Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей. Технологія проектування. Технологія формування продуктивної пізнавальної атмосфери. Технологія використання на уроці навчальних і навчально-творчих завдань. Технологія створення психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності. Технологія моделювання змісту, форм, методів навчально-виховного процесу відповідно до поставленої мети. Технологія формування продуктивної пізнавальної діяльності

Тема 7. Медіаосвітні та дистанційні технології у початковій школі. Медіатексти. Літературний інтернет. Інтерактивні комп'ютерні флеш ігрові вправи. Інтелектуально творчі завдання. Хмара тегів. Ментальні карти. Буктрейлер. Фотоколажі. Постер. Інтерактивний плакат. Скрайбінг.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Інноваційність як ознака сучасності						
Тема 1. Інновації в освіті: суть і значення.	12	2	2			8
Тема 2. Чинники розвитку інновацій в освіті.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	26	4	4			18
Змістовий модуль 2. Інноваційні освітні технології в початковій освіті						
Тема 3. Проектні технології.	12	2	2			8
Тема 4. Технології формування критичного мислення.	10	2	2			6
Тема 5. Інтерактивні технології.	10	2	2			6
Тема 6. Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей.	16	4	4			8
Тема 7. Медіаосвітні та дистанційні технології у початковій школі.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 2	62	12	12			38
<i>Контрольний захід (Контрольна робота)</i>	2	2				
Залік						
Усього годин	90	18	16			56

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекція 1. Інновації в освіті: суть і значення.

Поняття інноваційної діяльності як тенденції розвитку сучасного освітнього простору. Типи інновацій. Структура інновацій. Класифікація інновацій. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.

Інноваційні тенденції в сучасній освіті. Гуманізація. Гуманітаризація освіти. Національна спрямованість освіти. Відкритість системи освіти. Перенесення акценту з навчальної діяльності педагога на навчально-пізнавальну, трудову, художню та іншу діяльність учня. Перехід від інформативних форм до активних методів і форм навчання з використанням елементів проблемності, наукового пошуку, резервів самостійної роботи тих, хто навчається. Створення умов для самоствердження, самореалізації і самовизначення особистості, що є результатом її самоорганізації. Перетворення позиції педагога і позиції учня в особистісно-рівноправні. Творча спрямованість освітнього процесу. Перехід від суворо регламентованих контрольованих способів організації педагогічного процесу до розвивальних, активізуючих, що передбачає стимулювання, організацію творчої, самостійної діяльності учнів. Безперервність освіти. Цілісність освітнього процесу.

Рекомендована література до вивчення теми: [1; 2; 3, с.7-17; 12; 28 с.33-47.

Лекція 2. Чинники розвитку інновацій в освіті.

Об'єктивні і суб'єктивні чинники розвитку інновацій: створення умов, що стимулюють розвиток інноваційної діяльності та забезпечують прийняття її результатів; суб'єктивні чинники пов'язані з особистісними особливостями учасників інноваційного процесу і їх готовністю до інноваційної діяльності.

Рівні освітніх інновацій. Етапи впровадження інновацій. Готовність вчителя початкової школи до інноваційної діяльності.

Основні терміни: нововведення; новація; модернізація; раціоналізація новаторство; інновація; педагогічна; інноваційний процес; інноваційна діяльність

Рівні педагогічних інновацій: Удосконалення, Раціоналізація. Модернізація - Евристичне рішення, Педагогічна винахід Педагогічне відкриття.

Рекомендована література до вивчення теми: [1; 2; 4, с.25-40; 14].

Лекція 3 Проектні технології.

Метод проекту як сукупність дій, документів, текстів щодо створення певного продукту. Класифікація проектів: web-сайт; аналіз даних соціологічного опитування; атлас; атрибути неіснуючої держави; бізнес план; відеофільм; відеокліп; виставка; газета; діюча фірма; журнал; законопроект; гра; мапа; колекція; костюм; макет; модель; музичний твір; мультимедійний продукт; оформлення кабінету; пакет рекомендацій; лист в ...; свято; прогноз; публікація; путівник; серія ілюстрацій; система шкільного самоврядування; казка; довідник; порівняльно-порівняльний аналіз; стаття; сценарій; навчальний посібник; креслення; екскурсія. Форми освітніх продуктів проектної діяльності. Етапи роботи над проектом. Умови роботи над проектом.

Рекомендована література: [23 с.42 - 50; 26, с.80 - 89; 29 с.42-65].

Лекція 4. Технології формування критичного мислення.

Критичне мислення як здібність і прагнення оцінювати різні твердження і робити об'єктивні судження на основі обґрунтованих доказів. Технології формування критичного мислення: акцент на пошук і самостійне отримання знань; активне використання попереднього досвіду і знань учнів; заохочення висловлювань власної точки зору, власної позиції, обмін думками на всіх рівнях взаємодії; створення умов для аргументації зроблених висновків, суджень, позицій; стимулювання спроб перевірки і застосування нових знань і досвіду.

Критичне мислення - мислення, що забезпечує вміння зайняти свою позицію з обговорюваного питання і вміння обґрунтувати її, здатність вислухати співрозмовника, ретельно обміркувати аргументи і проаналізувати їхню логіку; вміння не тільки оволодіти інформацією, а й критично її оцінити, осмислити,

прийняти. Це розумний, виважений підхід до прийняття складних рішень як слід чинити і в що вірити.

Стадії технології формування критичного мислення: виклик; осмислення; рефлексія. Стадія виклику. Актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми. Стадія осмислення. Отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми. Стадія рефлексії. Придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

Методи і прийоми ТФКМ: дерево передбачень, таблиці (найрізноманітніші: знаю, хочу, дізнався; спостерігаю, питаю, відповідаю; сюжетні таблиці (Хто? Що? Коли? Де? Чому? та ін.); читання з зупинками, щоденники і бортові журнали, «Лови помилку», зигзаг, «Мудрі сови», «Як ви думаєте», створення «особистісного» тексту, художні форми письмовій рефлексії, рішення творчих завдань, «Пірамідна історія», корзина ідей, переказ навперебій, куточки, авторське крісло, «Ключові слова», «Вірно-невірно».

Рекомендована література до вивчення теми: [27; 29; 36].

Лекція 5. Інтерактивні технології.

Інтерактивне навчання як навчання з добре організованим зворотнім зв'язком суб'єктів і об'єктів навчання, з двостороннім обміном інформацією між ними. Будується на лініях: «учень-учень», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-комп'ютер».

Принципи роботи на інтерактивному занятті. *Підготовка заняття* - підбір теми заняття, визначення дефініцій, вибір форми інтерактивного заняття, створення необхідних умов проведення, визначення практичного блоку, підготовка роздаткового матеріалу. *Вступ*: повідомлення теми і мети заняття (знайомство з ситуацією – встановлення умов – представлення учасників –

ознайомлення з термінами виконання завдань), визначення загальних правил (бути активним – поважати думку учасників – бути доброзичливим – не перебивати – бути відкритим для взаємодії – бути зацікавленим – прагнути знайти істину – дотримуватися регламенту – креативність). Основна частина – з’ясування позицій учасників. Сегментація аудиторії і організація комунікації між сегментами Інтерактивне позиціонування (з’ясування набору позицій аудиторії, осмислення загального для цих позицій змісту, переосмислення цього змісту і наповнення його новим змістом, формування нового набору позицій на підставі нового сенсу).

Кейс-метод (розбір ситуацій) – техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій. Переваги методу.

Мозковий штурм – оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності, при якому учасникам обговорення пропонують висловлювати якомога більшу кількість варіантів рішення, в тому числі найфантастичніших.

Технологія Open Space (Відкритий простір). Гра. Рольова гра. Метод «Акваріум».

Рекомендована література до вивчення теми: [3; 4; 9, с.100 - 105].

Лекція 6. Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей.

Технологія проектування. Технологія формування продуктивної пізнавальної атмосфери. Технологія використання на уроці навчальних і навчально-творчих завдань. Технологія створення психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності. Технологія моделювання змісту, форм, методів навчально-виховного процесу відповідно до поставленої мети.

Принципи технологія формування творчої особистості: принцип розвитку, який передбачає врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів; принцип самодіяльності, за якого учні відчувають себе співучасниками навчального процесу; принцип самоорганізації, який

передбачає самостійну зосередженість учня на вирішенні навчального завдання. Під час реалізації цієї технології важливо регламентувати діяльність учня, впроваджувати в процес навчання елементи творчості (комбінування, аналогізування, універсалізацію, випадкові видозміни).

Принципи технології педагогічного проектування: принцип людських пріоритетів, який орієнтує на людину – учасника підсистем, процесів або ситуацій; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій, що передбачає створення їх динамічними, гнучкими, здатними по ходу реалізації до змін, перебудови, ускладнення або спрощення; принцип динамізму, що передбачає рух системи від сутності вищого порядку до сутності більш низького порядку; принцип повноти, що передбачає забезпечення реалізації в спроектованому об'єкті системи вимог до його функціонування; принцип діагностованості, що передбачає організацію постійного зворотного зв'язку, реалізацію вимірювального інструментарію, моніторинг функціонування системи на практиці; принцип конструктивної цілісності, що передбачає встановлення міцної взаємозв'язку між компонентами методичної системи та етапами її проєктування та реалізації на практиці.

Рекомендована література до вивчення теми: [3, с.112 - 160; 29, с. 88 - 96].

Лекція 7. Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей

Технологія формування продуктивної пізнавальної діяльності. Технологія використання на уроці навчальних і навчально-творчих завдань (аналіз запитання задачі та з'ясування, що дано та що потрібно знайти; визначення, які дані необхідні для відповіді на запитання задачі; з'ясування, чи всі необхідні дані наведено в умові задачі (якщо ні, визначте засіб знаходження відповідних величин); планування послідовності операцій, спрямованих на знаходження відповіді (алгоритм розв'язання); реалізація запланованого шляху розв'язку; перевірка розв'язку задачі.

Технологія створення сприятливих психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності. Вимоги до створення сприятливих психологічних умов (діяльність учня не можна регламентувати, а її процес має бути організований на основі комбінування, аналогізування, універсалізацію, випадкові видозміни; застосування завдання, що потребують творчої переробки, узагальнення, систематизації вмінь і навичок порівнювати й аналізувати вже відоме, експериментування; пошуку; завдань із ігровими елементами, що стимулюють розвиток самостійності та творчості учнів). Вимоги до особистості вчителя.

Рекомендована література: [4, с.92 - 108; 13, с.58 - 72].

Лекція 8. Медіаосвітні та дистанційні технології у початковій школі.

Медіатексти. Літературний інтернет. Інтерактивні комп'ютерні флеш ігрові справи. Інтелектуально творчі завдання. Хмара тегів. Ментальні карти. Буктрейлер. Фотоколажі. Постер. Інтерактивний плакат. Скрайбінг.

Медіа-текст (media text, media construct) – повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму. Засоби медіа-освіти: традиційні засоби масової інформації (друковані видання (газети, журнали), радіо, кіно, телебачення, відео) та новітні технології (комп'ютер, Інтернет, мобільна телефонія). Медіатексти: підготовка (електронних, рукописних, друкованих) випусків шкільної газети; видання літературного журналу чи альманаху на тему ролі книги та читання в житті людини; створення мультимедійної презентації; підготовка телевізійної передачі чи короткого відеофільму; написання анотацій на книгу (твір) до шкільної газети, альманаху; підготовка фотографій, малюнків, колажів; малювання афіші літературних подій, обкладинки до книжки; створення рекламних продуктів (тексти для друкованої реклами, постери, слогани, відеоролики, фотоколажі); підготовка інтерактивних коментарів до твору.

Рекомендована література: [4; 14; 27].

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема: Інновації в освіті: суть і значення.

Теми для доповідей:

1. Поняття інноваційної діяльності як тенденції розвитку сучасного освітнього простору.
2. Типи інновацій. Структура інновацій. Класифікація інновацій.
3. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.

Питання для дискусії:

1. Чи поділяєте ви думку, креативність є ключовим компонентом інновації.
2. Наскільки важливим для створення інноваційного продукту є стратегія, тобто з'ясування того, чи є ця ідея такою вже новою і корисною з точки зору розвитку успішної корпоративної діяльності.
3. Які з названих інновацій, на Вашу думку, є визначальними: *Обсяг застосування інновацій: нові для системи освіти в країні; нові для системи освіти в регіоні; нові для освітньої організації.* Обґрунтуйте думку.

Тематика індивідуальних завдань:

1. Підготувати тезис «Основні положення закону України «Про освіту» щодо інноваційної діяльності».
2. Підготувати тезис «Основні положення закону України «Про інноваційну діяльність» щодо інноваційної освітньої діяльності».

Тести для самоконтролю

1. Результатом інноваційної діяльності є:
 - а) інтелектуальний продукт;
 - б) інновації;

- в) інвенція;
- г) технології.

2. У якому рядку є хибним визначення поняття «Інновації в освіті»?

а) це цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікацій мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог.

б) це актуально значущі та системно самоорганізуючі новоутворення, що виникають на основі різноманітності ініціатив і нововведень, які стають перспективними і позитивними для розвитку освіти, а також на розвиток більш широкого простору освіти

в) це цілеспрямовані зміни, які вносять у сферу освіти нові стабільні елементи (нововведення), що викликають її перехід з одного якісного стану до іншого; тобто не будь-які зміни в освіті є інновації, а лише ті, що провокують зміни цілей і результатів освіти (через її зміст) та зміну способів їх досягнення (через форми, характер та організацію навчального процесу)

г) це наявність специфічних особливостей, що пов'язані із соціально-психологічними та іншими аспектами педагогічної діяльності.

3. В якому рядку правильно визначені ключові компоненти освітньої інновації?

- А) Креативність, стратегія спрямування, результативність.
- б) Емоційність, стратегія, реалізація, результативність.
- в) Креативність, стратегія, реалізація, результативність.
- г) Креативність, стратегія, реалізація, опосередкованість.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII URL: /
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Закон України «Про освіту» 2017 .URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (Наказ Міністерства від України від 14.08.2013 № 1176) URL: http://guonkh.gov.ua/normative/nakazi_monu/140/5487.html –

4. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. К.: Педагогічна думка. 2008. 472 с.

5. Хуторской А. В. Педагогическая инновация: учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности. Москва : Академия, 2008. 256 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Чинники розвитку інновацій в освіті.

Теми для доповідей:

1. Об'єктивні і суб'єктивні чинники розвитку інновацій.
2. Рівні освітніх інновацій.
3. Етапи впровадження інновацій.

Питання для дискусії:

1. Як правильно: нововведення, новація, інновація, модернізація?
2. Що я розумію під поняттям «інноваційна діяльність»?
3. Схарактеризувати рівні нововведень.
4. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інновація» та «новація», «педагогічна інновація» та «освітня інновація»?
5. У чому специфіка педагогічних інновацій?

Тематика індивідуальних завдань:

1. Методичне дослідження: готовність вчителя початкової школи до інноваційної діяльності (проведення опитування, анкетування).

2. Презентація результатів методичного дослідження.

Тести для самоконтролю

1. Нові методики, правила, алгоритми, рекомендації відносяться до:

- а) практичних інновацій;
- б) теоретичних інновацій.

2. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона конкретизує окремі теоретичні або практичні положення, що стосуються навчання або виховання?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

3. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона характеризується принципово новими ідеями, підходами у сфері навчання і виховання, яких раніше не було в теорії?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

4. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона розширює відомі теоретичні та практичні положення в навчанні і вихованні?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

5. Який рівень інновації М.М. Поташник назвав «модифікаційним типом новизни»?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII URL: /
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» 2017 .URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Вакуленко В. М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. Вісник національної академії Державної прикордонної служби України. 2010. № 4. С. 36–48
4. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
5. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.
6. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології : навч. посібн. К. : Академвидав, 2012. 224 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Проектні технології в початковій школі

Теми для доповідей:

- 1.Метод проекту як сукупність дій, документів, текстів щодо створення певного продукту.
- 2.Класифікація проектів.
- 3.Форми освітніх продуктів проектної діяльності.
- 4.Етапи проектів. Умови роботи над проектом

Питання для дискусії:

1. Чи погоджуєтесь Ви з твердженням «Програма навчального проекту будується як серія взаємопов'язаних моментів, що впливають з тих чи інших завдань»? Обґрунтуйте відповідь..

2. Чи може бути модель формою освітнього продукту проектної діяльності. Обґрунтуйте відповідь.

Тематика індивідуальних завдань:

1. Складіть тематику проектів для учнів 1 класу загальної середньої школи.
2. Складіть тематику проектів для учнів 2 класу загальної середньої школи.
3. Складіть тематику проектів для учнів 3 класу загальної середньої школи.
4. Складіть тематику проектів для учнів 4 класу загальної середньої школи.

Тести

1. Педагогічна технологія, орієнтована не так на інтеграцію фактичних знань, як на їх застосування і придбання нових, є:

- а) метод сценарію;
- б) метод проектів;
- в) метод інтеграції;
- г) метод взаємопов'язаних моментів.

2. У якому рядку всі поняття позначають навчальні проекти:

- а) проекти ігор- дитячі заняття, екскурсійні проекти, розповідні проекти, конструктивні проекти;
- б) проекти ігор - дитячі заняття, екскурсійні проекти, виробничі проекти, конструктивні проекти;
- в) проекти ігор- дитячі заняття, економічні проекти, розповідні проекти, конструктивні проекти.

2. У якому рядку не всі положення визначають умови роботи над проектом:

- а) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність інформації про хід проекту. Наявність в класах й інших робочих кімнатах довідкової літератури та матеріалів для самоперевірки;

б) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність викладу матеріалу. Наявність в класах й інших робочих кімнатах довідкової літератури та матеріалів для самоперевірки;

в) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність інформації про хід проекту. Наявність розроблених проектів

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладів середньої загальної освіти». URL:: file://C:/Users/admin/Downloads/Професійний-стандарт-Вчитель-початкових-класів-закладу-загальної-середньої-освіти.pdf

2. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1 клас/ Укладач А.В. Лотоцька. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 192 с.

3. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

4. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

5. Янкович О. І., Беднарек Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Технології формування критичного мислення.

Теми для доповідей:

1.Критичне мислення як здібність і прагнення оцінювати різні твердження і робити об'єктивні судження на основі обґрунтованих доказів.

2.Технології формування критичного мислення:

Питання для дискусії:

1. Прокоментуйте твердження: «Критичне мислення передбачає певну недовіру, сумнів в загальноприйнятих істинах».
2. Як Ви розумієте поняття «Здатність брати на себе відповідальність»?

Тематика індивідуальних завдань:

1. Створіть освітню презентацію на одну з вибраних Вами тематик (не менше 8 слайдів. Можливе використання звукового супроводу або анімації (аудіо і відео матеріали). На першій сторінці обов'язково вказати ПІБ автора, курс. Оцінюється робота за такими критеріями: оригінальність підходу, повнота представлення матеріалу, оформлення і захист.

Тематика:

Презентація «Інклюзивна освіта» - для доповіді на засідання методичного об'єднання

Презентація «Основні тенденції розвитку сучасної освіти».

Тести

1. Стадія **виклик** у технології формування критичного мислення – це:
 - а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;
 - б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми;
 - в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

2. Стадія **осмислення в** технології формування критичного мислення – це:
 - а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;

б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми:

в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

3. Стадія *рефлексії* в технології формування критичного мислення – це

а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;

б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми;

в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладів середньої загальної освіти». URL:: file: //C:/ Users/admin/ Downloads/ Професійний-стандарт-Вчитель-початкових-класів-закладу-загальної-середньої-освіти.pdf

2. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ : Генеза, 2002. 368 с

3. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

4. Хуторской А. В. Педагогическая инновация: учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

5. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

Семінарське заняття № 5
Тема 5. Інтерактивні технології.

Теми для доповідей:

1. Інтерактивні технології. Суть і значення.
2. Алгоритм проведення інтерактивного заняття..
3. Інтерактивні методи навчання.

Питання для дискусії:

1. Обґрунтуйте Вашу думку щодо положення що, «при інтерактивному навчанні заняття не є лекція, а є спільною роботою».
2. Обґрунтуйте положення «У навчальному процесі початкової школи немає потреби використовувати інтерактивні технології. Чи правильний такий підхід?»

Тематика індивідуальних завдань для семінарського заняття:

1. На основі аналізу статей журналу «Початкова школа» (за бажанням – інші журнали) складіть список літератури з проблеми «Інтерактивні технології в початковій школі» для представлення на засіданні методичного об'єднання.

Тести

1. В якому рядку правильно зазначено лінії двостороннього обміну інформацією при інтерактивному навчанні:

а) «учень-учень», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-комп'ютер»;

б) «учень-учень», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-директор»;

в) «учень-підприємець», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-комп'ютер».

2. Метод рольової гри – це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

2. Метод мозкового штурму – це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

3. Кейс-метод– це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Практикум : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 370 С

2. Дубогай О. Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі : методичний посібник. Київ : Шкільний світ, 2005. 112

3. Крилевець М.П. Модель сучасного уроку в початковій школі. *Освіта Полтавщини: Часопис* / [ред. С.В.Корольок] Полтава: ПОІППО, 2008. № 17. С. 58-72

4. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології. Київ : Нац. Ун-т біоресурсів та природокористування, 2016. 583 с. URL.: <file:///C:/Users/admin/Downloads/-Release.pdf>

5. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

6. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей.

Теми для доповідей:

1. Технологія проектування у формуванні творчої особистості.
2. Технологія формування продуктивної пізнавальної атмосфери в освітньому процесі початкової школи
3. Технологія використання на уроках в початковій школі навчальних і навчально-творчих завдань.

Питання для дискусії:

1. О. Савченко зазначала, що нестандартні уроки дають можливість учителеві разом із учнями опанувати значний за обсягом навчальний матеріал, допомогти формуванню міцних, усвідомлених міжпредметних зв'язків, уникнути дублювання у вивченні низки питань, досягти цілісності знань.

Прокоментуйте вислів.

2. Наскільки, на Вашу думку, є доцільними у початковій школі уроки-дослідження для роботи з формування творчої особистості?

Тематика індивідуальних завдань:

1. Розробити конспект уроку (предмет і тема – за вибором) із завданнями, спрямованими на розвиток творчої особистості.

2. Розробити сценарій виховного заходу для учнів початкової школи (клас – за вибором студента)

Тести

1. В якому рядку не всі названі принципи можуть бути принципами педагогічного проектування

а)принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип динамізму; принцип діагностованості; принцип конструктивної цілісності;

б)принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип динамізму; принцип повноти; принцип діагностованості; принцип технічного конструювання;

в)принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип повноти; принцип діагностованості.

2. Яка із представлених освітніх цілей не є прийнятною щодо створення завдань розвитку пізнавальної творчої активності учня молодшого шкільного віку:

а) розвивати образне і логічне мислення, уяву учнів;

б) формувати навички планування, аналізу, самоконтролю;

в) знайти завдання і скласти папку методичного забезпечення

г) розширювати світогляд учнів, вчити спостерігати, думати, аналізувати, розмірковувати.

3. Яке із запропонованих положень є визначенням поняття «педагогічне конструювання»

а) це попередня розробка основних деталей майбутньої діяльності учнів і педагогів;

б) це подальша деталізація створеного проєкту, яка забезпечує його використання в конкретних умовах реальними учасниками навчальних відносин;

в) це проектування змісту дисципліни, форм організації навчального процесу, вибір методів і засобів навчання.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології: навч. посібн. К. : Академвидав, 2012. 224 с.
2. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.
3. Янкович О. І., Беднарек Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.
4. Янкович О. І. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В.В.Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 33. С. 18-24.
5. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва: Академия, 2008. – 256 с.

Семінарське заняття № 7

Тема: Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей.

Теми для доповідей.

1. Технологія створення психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності.
2. Технологія моделювання змісту, форм, методів навчально-виховного процесу відповідно до поставленої мети.
3. Технологія формування продуктивної пізнавальної діяльності

Питання для дискусії:

1. Чи погоджуєтесь Ви з думкою, що використання на уроках у початковій школі навчальних ігор і навчально - творчих завдань дає змогу підвищити інтерес до навчання. Обґрунтуйте свою думку.

2. Доповніть думку: Для здійснення самоконтролю – найважливішого компонента розвиваючого навчання – можуть бути використані наступні способи: смислове групування матеріалу, виділення опорного пункту, складання плану, виділення логічної схеми, створення образу».

Тематика індивідуальних завдань:

1. Сформулюйте алгоритм створення психологічно позитивного середовища класу у початковій школі.

2. Спроектуйте навчальне заняття на основі технології моделювання змісту, форм, методів навчально-виховного процесу відповідно до поставленої мети.

3. Спроектуйте навчальне заняття на основі технології формування продуктивної пізнавальної діяльності.

Тести.

1. У якому рядку неправильно визначено результат педагогічної діяльності за положенням «Учитель, який творчо реалізує свої педагогічні здібності, розвиває й утверджує внутрішній потяг до самовдосконалення під час спільної праці формує в учнів»:

- а) культуру навчальної праці;
- б) розвиває самостійність учнів як засобу їхнього інтелектуального розвитку;
- в) створює необхідну психологічну атмосферу підтримки й розвитку особистості;
- г) сприяє формуванню в учнів деструктивної поведінки.

2. В якому рядку подано тлумачення поняття «Соціально-виховна технологія»?

а) це технологія, яка дає змогу педагогу поетапно реалізовувати структурні компоненти педагогічного процесу;

б) це обґрунтована на основі педагогічної діагностики система, в якій реалізується алгоритм послідовних операцій для забезпечення гармонійної взаємодії особистості з соціальним середовищем;

в) це діяльність, спрямована на реалізацію цілепокладання, діагностичних процедури, вибір способів дії та їх інструментарію, оцінки результатів діяльності педагогічної діяльності

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології: навч. посібн. К. : Академвидав, 2012. 224 с.

2. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

3. Янкович О. І., Беднарк Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

4. Янкович О. І. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В.В.Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 33. С. 18-24.

5. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

Семінарське заняття № 8

Тема: Медіаосвітні та дистанційні технології у початковій школі.

Теми для доповідей з презентацією.

1. Медіатексти.

2. Літературний інтернет.
3. Інтерактивні комп'ютерні флеш ігрові вправи.
4. Інтелектуально творчі завдання.
5. Хмара тегів.
6. Ментальні карти.
7. Буктрейлер.
8. Фотоколажі.
9. Постер.
10. Інтерактивний плакат. Скрайбінг.

Питання для дискусії:

1. Чи доречним на початку ХХІ століття є застосування у початковій школі традиційних уроків. Обґрунтуйте думку.
2. Чи доречним на початку ХХІ століття є застосування у початковій школі медіаосвітніх технологій. Обґрунтуйте думку.
3. Чи доречним на початку ХХІ століття є застосування у початковій школі дистанційних освітніх технологій. Обґрунтуйте думку.

Тематика індивідуальних завдань :

1. Спроектуйте навчальне заняття на основі сучасних медіаосвітніх технологій (предмет – за вибором студента)
2. Спроектуйте навчальне заняття на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (предмет – за вибором студента)

Тести

У якому рядку не всі види діяльності належать до медіаосвітніх?

а) підготовка (електронних, рукописних, друкованих) випусків шкільної газети; видання літературного журналу чи альманаху на тему ролі книги та читання в житті людини; створення мультимедійної презентації, виконання наукової роботи;

б) підготовка телевізійної передачі чи короткого відеофільму; написання анотацій на книгу (вір) до шкільної газети, альманаху; підготовка фотографій, малюнків, колажів;

в) читання художніх творів, малювання афіші літературних подій, обкладинки до книжки; створення рекламних продуктів (тексти для друкованої реклами, постери, слогани, відеоролики, фотоколажі); підготовка інтерактивних коментарів до твору.

2. У якому рядку правильне визначення поняття «Медіа-текст»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей.

3. У якому рядку правильне визначення поняття «Хмара тегів»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей.

4. У якому рядку правильне визначення поняття «Постер»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей.

Рекомендовані література й інформаційні джерела:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2004. 448 с.
2. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 196 с.
3. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
4. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ (ІНДИВІДУАЛЬНОЇ) РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форми контролю	
		д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
Змістовий модуль 1. Інноваційність як ознака сучасності					
1.	Огляд періодичних видань за темою: Інноваційні технології навчання в початковій школі	8		Усне та письмове опитування	
2.	Дистанційні технології навчання в початковій школі. Презентація	8		Усне та письмове опитування	
Змістовий модуль 2. Інноваційні освітні технології в початковій освіті					
3.	Огляд періодичних видань за темою: Метод проекту в школі	6		Усне та письмове опитування	
4.	Інтерактивні технології: аналіз статті	6		Усне та письмове опитування	
5.	Технологія створення психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності.	6		Усне та письмове опитування	
6.	<i>WEB-сервіси в роботі вчителя.</i> <i>Форма роботи:</i> майстер-клас. Навчимося працювати в ZOOM..	6		Усне та письмове опитування	
	<i>Інші види самостійної роботи</i>				
7.	Підготовка до контрольної роботи	4			
8.	Опрацювання тем ЗМ 1	4			
9.	Опрацювання тем ЗМ 2	8			
	Разом	56			

Контрольна робота

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Інновації в освіті: суть і значення.
2. Поняття інноваційної діяльності як тенденції розвитку сучасного освітнього простору.
3. Типи інновацій.
4. Структура інновацій.
5. Класифікація інновацій.
6. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.
7. Рівні освітніх інновацій.
8. Етапи впровадження інновацій.
9. Готовність вчителя початкової школи до інноваційної діяльності.
10. Проектні технології Метод проекту як сукупність дій, документів, текстів щодо створення певного продукту.
11. Класифікація проектів.
12. Форми освітніх продуктів проектної діяльності.
13. Етапи проектів. Умови роботи над проектом.
14. Технології формування критичного мислення
15. Технології формування критичного мислення.
16. Інтерактивні технології.
17. Алгоритм проведення інтерактивного заняття.
18. Технології формування творчої особистості та розвитку соціальних і громадянських компетентностей.
19. Технологія проектування.
20. Технологія формування продуктивної пізнавальної атмосфери.
21. Технологія використання на уроці навчальних і навчально-творчих завдань.
22. Технологія моделювання змісту, форм, методів навчально-виховного процесу відповідно до поставленої мети.
23. Технологія створення психологічних умов підготовки школярів до творчої діяльності.
24. Медіаосвітні та дистанційні технології у початковій школі
25. Медіатексти. Літературний інтернет.
26. Інтерактивні комп'ютерні флеш ігрові вправи. Інтелектуально творчі завдання. Хмара тегів.
27. Ментальні карти. Буктрейлер.
28. Інтерактивний плакат. Фотоколажі. Постер.
29. Скрайбінг
30. Технологія формування продуктивної пізнавальної діяльності

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

1. Державний стандарт початкової освіти. Учитель початкової школи. 2018. №4 (вкладка). С.1-16.
2. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2004. 448 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Практикум : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 370 С.
5. Дубогай О. Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі : методичний посібник. Київ : Шкільний світ, 2005. 112 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
7. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
8. Закон України «Про освіту» URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
9. Истрофилова О.И. Организация самостоятельной работы студентов по направлению подготовки «Педагогическое образование» в условиях реализации ФГОС ВПО / Инновационные процессы в профессиональном образовании в условиях реализации ФГОС ВПО: коллективная монография / Отв. ред. Л.А. Ибрагимова, Г.Г. Кругликова. – Нижневартовск: Изд-во Нижневарт. гос ун-та, 2013. – Глава 8. – С. 100–116.
10. Конституція України. К.: Юрінком, 1996. 80 с.
11. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/

12. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

13. Крилевець М.П. Модель сучасного уроку в початковій школі. *Освіта Полтавщини: Часопис* [ред. С.В.Корольок] Полтава: ПОШПО, 2008. № 17. С. 58-72

14. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології. Київ : Нац. Ун-т біоресурсів та природокористування, 2016. 583 с. URL.: <file:///C:/Users/admin/Downloads/-Release.pdf>

Допоміжні джерела

16. Вакуленко В. М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. Вісник національної академії Державної прикордонної служби України. 2010. № 4. С. 36–48.

17. Васківська Г.О. Дидактика початкової школи: навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2019. 240 с.

18. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи URL: <http://mon.gov.ua/Новини202016/12/05/konczepczyia.pdf>

19. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладів середньої загальної освіти». URL.: <file:///C:/Users/admin/Downloads/Професійний-стандарт-Вчитель-початкових-класів-закладу-загальної-середньої-освіти.pdf>

20. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1 клас. Укладач А.В. Лотоцька. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 192 с.

21. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1–2 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

22. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3–4 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>

23. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ : Генеза, 2002. 368 с.

24. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 196 с.

25. Товканець Г.В. Збірник тестів з курсу «Педагогіка». К.: Кондор-Видавництво, 2015. 196 с.
26. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. К.: Академвидав, 2006. 560 с.
27. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології : навч. посібн. К. : Академвидав, 2012. 224 с.
28. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.
29. Янкович О. І., Беднарк Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.
30. Янкович О. І. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В.В.Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 33. С. 18-24.

Інформаційні ресурси

31. Національна програма «Освіта» Україна XXI століття <http://pulib.if.ua/part/12079>
32. <http://www.mon.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
33. <http://www.ccf.kiev.ua/> – соціальна освіта в Україні (організація семінарів, тренінгів, дистанційна освіта у галузі соціальної педагогіки)
34. <http://edu.ukrsat.com/> – для вчителів – методичні розробки, навчальні програми, для учнів – бібліотеки, реферати, олімпіади, адреси шкіл Києва та України
35. <http://www.edu-ua.net> – освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ
36. <http://www.osvita.org> – Освітньо-консультативний центр «Освіта».
37. Періодичні видання, які є у фонді бібліотеки МДУ: «Початкова школа», «Рідна школа».

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Результатом інноваційної діяльності є:

- а) інтелектуальний продукт;
- б) інновації;
- в) інвенція;
- г) технології.

2. У якому рядку є хибним визначення поняття «Інновації в освіті»?

а) це цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікацій мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог.

б) це актуально значущі та системно самоорганізуючі новоутворення, що виникають на основі різноманітності ініціатив і нововведень, які стають перспективними і позитивними для розвитку освіти, а також на розвиток більш широкого простору освіти

в) це цілеспрямовані зміни, які вносять у сферу освіти нові стабільні елементи (нововведення), що викликають її перехід з одного якісного стану до іншого; тобто не будь-які зміни в освіті є інновації, а лише ті, що провокують зміни цілей і результатів освіти (через її зміст) та зміну способів їх досягнення (через форми, характер та організацію навчального процесу)

г) це наявність специфічних особливостей, що пов'язані із соціально-психологічними та іншими аспектами педагогічної діяльності.

3. В якому рядку правильно визначені ключові компоненти освітньої інновації?

- а) креативність, стратегія спрямування, результативність.
- б) емоційність, стратегія, реалізація, результативність.
- в) креативність, стратегія, реалізація, результативність.
- г) креативність, стратегія, реалізація, опосередкованість.

4. Нові методики, правила, алгоритми, рекомендації відносяться до:

- а) практичних інновацій;
- б) теоретичних інновацій.

5. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона конкретизує окремі теоретичні або практичні положення, що стосуються навчання або виховання?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

6. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона характеризується принципово новими ідеями, підходами у сфері навчання і виховання, яких раніше не було в теорії?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

4. До якого рівня відноситься інновація, якщо вона розширює відомі теоретичні та практичні положення в навчанні і вихованні?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

5. Який рівень інновації М.М. Поташник назвав «модифікаційним типом новизни»?

- а) рівень конкретизації;
- б) рівень доповнення;
- в) рівень перетворення.

6. Педагогічна технологія, орієнтована не так на інтеграцію фактичних знань, як на їх застосування і придбання нових, є:

- а) метод сценарію;
- б) метод проектів;
- в) метод інтеграції;
- г) метод взаємопов'язаних моментів.

7. У якому рядку всі поняття позначають навчальні проекти:

- а) проекти ігор-дитячі заняття, екскурсійні проекти, розповідні проекти, конструктивні проекти;
- б) проекти ігор-дитячі заняття, екскурсійні проекти, виробничі проекти, конструктивні проекти;
- в) проекти ігор-дитячі заняття, економічні проекти, розповідні проекти, конструктивні проекти.

8. У якому рядку всі положення визначають умови роботи над проектом:

- а) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність інформації про хід проекту. Наявність в класах й інших робочих кімнатах довідкової літератури та матеріалів для самоперевірки;
- б) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність викладу матеріалу. Наявність в класах й інших робочих кімнатах довідкової літератури та матеріалів для самоперевірки;
- в) знання педагогом особливостей проектної методики, усвідомлення широких можливостей розвитку учнів у процесі проектній діяльності. Доступність інформації про хід проекту. Наявність розроблених проектів

9. Стадія **виклик** у технології формування критичного мислення – це:

а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;

б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми;

в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

10. Стадія **осмислення в** технології формування критичного мислення – це:

а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;

б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми;

в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

11. Стадія **рефлексії** в технології формування критичного мислення – це:

а) актуалізація наявних в учнів знань і уявлень; пробудження інтересу до теми, що вивчається; активізація інтелектуальної діяльності; постановка учнем власних напрямків у вивченні проблеми;

б) отримання нової інформації по темі; класифікація отриманої інформації; коригування учнем напрямків вирішення проблеми;

в) придбання нового знання; спонукання до подальшого розширення інформаційного поля; співвіднесення нової інформації і наявних знань; вироблення власної позиції, оцінка процесу.

12. В якому рядку правильно зазначено лінії двостороннього обміну інформацією при інтерактивному навчанні:

а) «учень-учень», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-комп'ютер»;

б) «учень-учень», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-директор»;

в) «учень-підприємець», «учень-група учнів», «учень-аудиторія», «група учнів-аудиторія», «учень-комп'ютер».

13. Метод рольової гри – це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

14. Метод мозкового штурму – це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

15. Кейс-метод – це

а) маленька сценка, що розігрується учнями;

б) оперативний метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності;

в) техніка навчання, що використовує опис реальних ситуацій.

16. В якому рядку не всі названі принципи можуть бути принципами педагогічного проектування

а) принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип динамізму; принцип діагностованості; принцип конструктивної цілісності;

б) принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип динамізму; принцип повноти; принцип діагностованості; принцип технічного конструювання;

в) принцип людських пріоритетів; принцип саморозвитку проєктованих систем, процесів, ситуацій; принцип повноти; принцип діагностованості.

17. Яка із представлених освітніх цілей не є прийнятною щодо створення завдань розвитку пізнавальної творчої активності учня молодшого шкільного віку:

а) розвивати образне і логічне мислення, уяву учнів;

б) формувати навички планування, аналізу, самоконтролю;

в) знайти завдання і скласти папку методичного забезпечення

г) розширювати світогляд учнів, вчити спостерігати, думати, аналізувати, розмірковувати.

18 В якому рядку подано тлумачення поняття «Соціально-виховна технологія»?

а) це технологія, яка дає змогу педагогу поетапно реалізовувати структурні компоненти педагогічного процесу;

б) це обґрунтована на основі педагогічної діагностики система, в якій реалізовується алгоритм послідовних операцій для забезпечення гармонійної взаємодії особистості з соціальним середовищем;

в) це діяльність, спрямована на реалізацію цілепокладання, діагностичних процедури, вибір способів дії та їх інструментарію, оцінки результатів діяльності педагогічної діяльності

19. Яке із запропонованих положень є визначенням поняття «педагогічне конструювання»

а) це попередня розробка основних деталей майбутньої діяльності учнів і педагогів;

б) це подальша деталізація створеного проекту, яка забезпечує його використання в конкретних умовах реальними учасниками навчальних відносин;

в) це проектування змісту дисципліни, форм організації навчального процесу, вибір методів і засобів навчання.

20. У якому рядку неправильно визначено результат педагогічної діяльності за положенням «Учитель, який творчо реалізує свої педагогічні здібності, розвиває й утверджує внутрішній потяг до самовдосконалення під час спільної праці формує в учнів»:

а) культуру навчальної праці;

б) розвиває самостійність учнів як засобу їхнього інтелектуального розвитку;

в) створює необхідну психологічну атмосферу підтримки й розвитку особистості;

г) сприяє формуванню в учнів деструктивної поведінки.

21. У якому рядку не всі види діяльності належать до медіаосвітніх?

а) підготовка (електронних, рукописних, друкованих) випусків шкільної газети; видання літературного журналу чи альманаху на тему ролі книги та читання в житті людини; створення мультимедійної презентації, виконання наукової роботи;

б) підготовка телевізійної передачі чи короткого відеофільму; написання анотацій на книгу (твір) до шкільної газети, альманаху; підготовка фотографій, малюнків, колажів;

в) читання художніх творів, малювання афіші літературних подій, обкладинки до книжки; створення рекламних продуктів (тексти для друкованої

реклами, постери, слогани, відеоролики, фотоколажі); підготовка інтерактивних коментарів до твору.

22. У якому рядку правильним є визначення поняття «Медіа-текст»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей.

23. У якому рядку правильним є визначення поняття «Хмара тегів»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей.

24. У якому рядку правильним є визначення поняття «Постер»?

а) це повідомлення, викладене в будь-якому жанрі медіа: газетної статті, телепередачі, відеокліпу, фільму;

б) це візуальне подання списку категорій, що є зручним для швидкого сприйняття найвідоміших термінів і для розподілу термінів за популярністю щодо один одного;

в) художньо оформлений плакат для освітніх, рекламних, декоративних цілей

Навчально-методичне видання

Товканець Г.В.

ІННОВАТИКА В ОСВІТІ

Методичні рекомендації

Тираж 10

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>